

Ak?II? Telefon A?erme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ak?II? Telefon A?erme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16638>

Özet

Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i (ATAÖ), bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik ya?ad?klar? a?erme düzeyini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? uyarlama bir ölçektir. Ölçek, orijinal olarak alkol a?ermesini ölçen Penn Alkol A?erme Ölçe?i'nin (PACS) temel al?narak Türk kültürüne adapte edilmi? halidir. ATAÖ, tek boyutlu bir yap?ya sahip olup, ak?ll? telefon a?ermesinin ?iddetini, s?kl???n? ve yo?unlu?unu de?erlendiren toplam be? maddeden olu?maktadır.

Mustafa Savc? taraf?ndan 2019 y?l?nda yap?lan geçerlilik ve güvenilirlik çal???mas?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu göstermi?tir. ATAÖ, özellikle genç yeti?kin popülasyonlarda ak?ll? telefon kullan?m?na ba?l? davran???sal ba???ml?lik e?ilimlerini ve a?erme fenomenini incelemek için tasarlanm???tır.

Anahtar Kelimeler

Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i, ATAÖ, ak?ll? telefon ba???ml?li???, a?erme, Penn Alkol A?erme Ölçe?i, psikometri, geçerlilik, güvenilirlik.

Yazarlar

Mustafa Savc?

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na dair hissettikleri psikolojik ve fizyolojik a?erme (craving) düzeylerinin ?iddetini ve s?kl???n? ölçmektir. Ölçek, madde ba???ml?li??? alan?nda kullan?lan bir arac?n yap?s?n? koruyarak, hedef davran??? ak?ll? telefon kullan?m?na uyarlam???tır. Bu uyarlama, ak?ll? telefon kullan?m?n?n potansiyel ba???ml?lik boyutlar?n? incelemeyi amaçlamaktadır.

ATAÖ, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere ak?ll? telefon ba???ml?li??? literatüründe kritik bir de?i?ken olan a?erme olgusunu güvenilir ve geçerli bir ?ekilde nicel olarak de?erlendirme imkanı sunmaktadır.

Yap?/Kavram

Ölçek, ba???ml?lik literatürünün temel kavramlar?ndan biri olan "a?erme" (craving) yap?s?n? ölçmektedir. Ak?ll? telefon a?ermesi, bireyin cihaz? kullanmaya yönelik yo?un, dürtüsel bir arzu duymas? ve bu arzuya kar?? koymakta zorlanmas? durumu olarak tan?mlan?r. Bu yap?, bili?sel me?güliyet ve davran???sal dürtü bile?enlerini içermektedir.

Yap?lan faktör analizleri sonucunda, ölçe?in **tek boyutlu** bir yap? sergiledi?i belirlenmi?tir. Bu tek boyut, ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik genel a?erme ?iddetini temsil etmektedir ve toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klamaktadır.

Geçerlik

ATAÖ'nün yap? geçerlili?i, 109 üniversite ö?rencisinden (70 kad?n ve 39 erkek) olu?an bir örneklem üzerinde Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Veri setinin AFA'ya uygunlu?u, istatistiksel testlerle de?erlendirilmi?tir.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsay?s?: 0.84 olarak saptanm??t?, bu da verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermektedir.

Barlett's Sphericity Testi: $\chi^2=506.94$ ve $p<0.001$ olarak anlaml? bulunmu?tur, bu da maddeler aras?nda yeterli korelasyonun varl???n? kan?tlam??t?r.

Bu sonuçlar, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

ATAÖ'nün güvenilirli?i, farklı yöntemler ve örneklemeler kullan?larak detayl? bir ?ekilde incelenmi?tir. Kullan?lan yöntemler aras?nda test-tekrar test güvenilirli?i, Cronbach α iç tutarl?lık katsay?s? ve düzeltilmi? madde toplam korelasyonlar? bulunmaktadır.

Test-Tekrar Test Güvenilirli?i: Katsay? 0.79 olarak hesaplanm??t?, bu da ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? göstermektedir.

?ç Tutarl?lık (Cronbach α): Üç farklı örneklemde (AFA, DFA ve ölçüt geçerlili?i) tutarl?lık katsay?lar? birbirine yak?n ve yüksek bulunmu?tur:

AFA örnekleminde: 0.77

DFA örnekleminde: 0.78

Ölçüt geçerlili?i örnekleminde: 0.77

Elde edilen tüm güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l???a sahip oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu do?ulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in Faktör Analizi (AFA), be? madde üzerinden Temel Bile?enler Analizi tekni?i ile gerçekleştirilmi?tir. Analiz sonucunda öz-de?eri 1'in üzerinde olan tek bir faktör belirlenmi?tir.

Bu tek faktörün öz-de?eri 2.674 olarak saptanm?? ve bu yap?, varyans?n %53.48'ini aç?klam??t?r. Geriye kalan faktörlerin öz-de?erleri 1'in alt?nda oldu?u için, ölçek **tek boyutlu** bir

yapı olarak kabul edilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin teorik yapıyla (tek boyutlu aşerme kavramı) uyumlu olduğunu göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Beş maddeden oluşan, tek boyutlu öz bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler, özellikle üniversite öğrencileri.

Age Group: Genç yetkinler (Çalışma üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır).

Population Details: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları, üniversite öğrencisi örneklemi üzerinde yapılmıştır (AFA örnekleme: 109 öğrenci).

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği. Derecelendirme sistemi kaynakta detaylı belirtilmemiştir.

Anahtar Kelimeler

Davranışsal bağlamsal, Tek boyutlu yapı, Öz-değer, KMO, Test-tekrar test, iç tutarlılık, Ölçek uyarlaması, Fırat Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: msavci@firat.edu.tr

Correspondence Address: Mustafa Savcı (Fırat Üniversitesi)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Uyarlama çalışması'nın yayımlandığı yılı).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için gerekli izinlerin alınması ve olası ücret bilgileri için sorumlu yazar Mustafa Savcı ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

Ek Bilgi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [akilli-telefon-aserme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Savc?, M. (2019). Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?inin geçerlili?i ve güvenilirli?i: Penn Alkol A?erme Ölçe?inin Türk kültürüne Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i olarak de?i?tirilmesi ve uyarlamas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20. doi: [10.5455/apd.13549](https://doi.org/10.5455/apd.13549)

Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

tek boyut ve be? madde

Son bir haftay? dikkate ald???n?zda, en ?iddetli noktas?nda, ak?ll? telefon a?ermeniz ne kadar güçlüydü?

Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi?tir.